

Petro Porosjenkos

politiska karriär är en handbok i flip-floppande. Han har varit både vänster, center och höger, pro-väst och pro-Ryssland. Är Ukrainas sjunde rikaste person.

Julia Tymosjenko

har profilerat sig som en korrupsions- och Putinmotståndare men hennes rykte är skamfilat efter hennes svaga ledarskap som premiärminister.

Krisen i Ukraina

Ukraina brinner, och röstar

En demokratiskt vald president kan vara landets sista chans att undvika fullskaligt inbördeskrig.

Av Heidi Hakala

Kampanjerna inför EU-parlamentsvalet är i full gång. Partiledare grillas i tv-debatter och politiker ler mot väljarna från sina valplakat. Men i Ukraina, som samma dag står inför det viktigaste presidentvalet sedan självständigheten 1991, är det tyst. Av valdebatter, torgmöten eller kampanjer syns inte många spår. Alla är upptagna av hur man ska få ett slut på våldsamheterna i landet, speciellt efter förra veckans brandattack i Odessa med över fyrtio döda. Många frågar sig i dag om det egentligen är lämpligt att hålla val i ett land som har förlorat kontrollen över sitt territorium och närmast står på randen till inbördeskrig.

Problemet är att det både är svårt att hålla valet och att skjuta på det. Risken för valfusk är överhängande om valobservatörer inte kan skickas till östra Ukraina, där risken för fusk är störst. Det blir också

svårare att legitimera ett val som inte har föregåtts av öppna politiska diskussioner i medierna och tydliga valkampanjer, särskilt på lång sikt, påpekar Mi Lennhag som är Östeuropaexpert vid Lunds universitet. Dessutom är det fortfarande oklart om merparten av de två miljoner invånarna på den annekterade Krimhalvön kommer att ha möjlighet att rösta.

Å andra sidan är det av största vikt att

»Det finns ingen kandidat som inte representerar det gamla, korrumperade systemet.«

Kristi Raik, Ukrainaexpert vid Utrikespolitiska institutet i Finland.

landet så fort som möjligt får ett fast styre efter den tillfälliga regering som tillsattes efter att Viktor Janukovyjtj gick i exil i februari.

– En demokratiskt vald president kan garantera stabiliteten i landet och lindra krisen, säger Neil Melvin, Ukrainaexpert vid fredsforskningsinstitutet Sipri.

EN PRESIDENT SOM valts genom ett demokratiskt, fritt val har auktoritet att mobilisera de ukrainska säkerhetsstyrkorna och lugna läget i östra Ukraina. Oleksandr Turtjynov, som tillträdde i februari, har haft svårt att styra säkerhetsstyrkorna på grund av den utbredda illojaliteten mot den tillfälliga regeringen.

– Valet handlar i grund och botten om huruvida Ukraina ska förbli självständigt eller inte och är därför avgörande, slår Neil Melvin fast.

Men det råder brist på kandidater som kan ena det splittrade folket. Hälften av Ukrainas befolkning stödde revolutionen på Majdan och många demonstrerade för ett bättre samhälle med livet som insats.

– Det tragiska är att det nu inte finns någon kandidat som inte representerar det gamla, korrumperade systemet, säger Kristi Raik, Ukrainaexpert vid Utrikespolitiska institutet i Finland.

Valet verkar stå mellan chokladdungen Petro Porosjenko, som gjort sig en förmögenhet på sina chokladpraliner, och gasdrottningen Julia Tymosjenko. Båda är västorienterade, båda oligarker. Alla undersökningar tyder på att Porosjenko blir valets överlägsna segrare, förutsatt att valet kan hållas. Han klassas som oberoende, har en internationell profil och är Majdan-demonstranternas kandidat. Han är inte fläckad av det förflutna på samma sätt som Tymosjenko, som fått bära skulden för att löftena från den orange revolutionen 2004 inte infriades.

UTMANINGEN ÄR RYSSLAND, som fortfarande endast är villigt att erkänna Viktor Janukovyjtj som president och sätter käppar i hjulet för valet 25 maj. Därför skulle det bästa ha varit om också Janukovyjtj ställt upp i presidentvalet, och förlorat, anser experter. Det kanske mest intressanta är vad som händer efter valet. Ryssland har med sin propaganda skapat en osämja mellan ukrainska och ryska medborgare, städer och landsbygd, språk och etnicitet – plötsligt har folkgrupper mer otalt med varandra än de haft på tjugo år. Mi Lennhag konstaterar att läget är oroande.

– Så här extrem rysk propaganda har vi inte sett i Europa sedan Berlinmurens fall. ■

Abuja, Nigeria. Demonstration för de kidnappade flickorna. Uppmaningen #BringBackOurGirls har dessutom delats cirka två miljoner gånger på Twitter.

Nigeria

Flickorna som blev kvar

Boko Harams kidnappning av 276 skolflickor har tvingat kvinnor att fly landet.

Av Heidi Hakala

Kanske vet de inte vad som väntar dem. Att ett myggnät nu ska ge dem skydd i natten i stället för att ha tak över huvudet, att de övergett sina hem för att gå hungriga. Men rädslan gör att de flesta skulle välja likadant även om de visste. Sedan Boko Haram kidnappade 276 flickor den 14 april har antalet som flyr över gränsen till grannlandet Niger fördubblats från i snitt 500 till 1 000 per vecka. Åttio procent av dem är kvinnor och unga flickor. Och antalet väntas stiga, förutspar FN:s flyktingorgan UNHCR.

Efter att terrorgruppen Boko Haram slog till mot en skola i delstaten Borno i nordöstra Nigeria har många familjer skickat sina fruar och döttrar över gränsen till Niger. De vill förebygga risken för kidnappning och undgå väpnade attacker, vilka blivit allt vanligare i området som försumrats av landets ledning och där-

för blivit grogrund för rebellrörelser. FN uppskattar att sammanlagt över 100 000 flyktingar kan leva i Niger före årets slut, för att inte tala om flyktingarna i Kamerun och Tchad.

– Här råder en växande humanitär

F Boko Haram bakom en rad attacker

Den islamistiska sekten Boko Haram bildades 2002 med mål att införa en islamisk stat i Nigeria. Boko Haram betyder ungefär »västlig bildning är synd« på det lokala språket haussa.

Rörelsen har genomfört attacker mot kyrkor och statliga institutioner sedan den började med våldsamma operationer 2009.

1 500 människor tros ha dött till följd av konflikten mellan Boko Haram och den nigerianska staten. USA hävdar att Boko Haram samarbetar med al-Qaida på Arabiska halvön medan de nigerianska myndigheterna framhåller rörelsens kopplingar till al-Qaida i islamiska Maghreb. Källor: Amnesty och BBC/TT

kris. Utan mer hjälp kommer kvinnor och flickor att tvingas prostituera sig eller svälta. Bristen på mat är stor och många sover bara insvepta i myggnät, men ingen vill återvända, säger Matias Meier, landsdirektör för International Rescue Committee, IRC, och stationerad i Niger.

Den barbariska kidnappningen av de nigerianska skolflickorna har fått hela världen att reagera. Kändisar som Michelle Obama, Sean Penn och Justin Timberlake har uttryckt sin sympati för flickorna i medierna. Matias Meier på IRC tror ändå att världens fördömanden av Boko Harams brutalitet kan ha en inverkan också i praktiken.

– Tack vare pressen från länder som USA, England och Frankrike tvingas regeringen i Nigeria för första gången vidta åtgärder mot de kidnappningar och det våld som redan under många års tid varit ett stort problem i landet, säger han.

Kidnappningen kan få en avgörande roll i det nigerianska presidentvalet 2015. Befolkningen har vänt sig inte bara mot Boko Haram, men också mot presidenten Goodluck Jonathan för hans valhänthet mot organisationen.

– KIDNAPPNINGEN KAN SES som en strategi för Boko Haram att måla in regeringen i ett hörn och uppvigla folket mot regimen inför valet, säger Gabriella Ingerstad som är analytiker på Totalförsvarets forskningsinstitut.

Goodluck Jonathans regering har sedan länge kritiserats i de fattiga norra delarna av Nigeria. Nu har ändå nord och syd, kristna och muslimer, förenats i sin kritik mot kidnappningen och regeringens slapphänta reaktioner på den. Det här är en stor förändring. Fram till nu har regeringen inte tagit hänsyn till kritiken från de fattiga norra delarna, men när hela befolkningen reagerar får det en annan genomslagskraft än när problemet bara har drabbat de norra delarna.

På lördag står president François Hollande värd för ett möte med Nigeria och dess grannländer, vars fokus helt finns på Boko Haram, som vuxit och radikaliserats efter att ledaren Muhammad Yusuf döddes 2009. Det är viktigt att grannländerna går samman för att kontrollera gränsområdena, men problemen i Nigeria upphör inte även om flickorna skulle hittas. Den nigerianska regeringen har bemött Boko Haram med militära medel, men de bakomliggande orsakerna till att terrorgruppen bildades, såsom fattigdom och korrupTION, kan inte hanteras militärt, påpekar Gabriella Ingerstad. ■

Höga förväntningar. För att vara italiensk premiärminister har Matteo Renzi en ovanligt stark position och många hoppas på ett kraftfullt italienskt ordförandeskap.

EU:s nya ordförandeland

Kungamakaren

Italiens Matteo Renzi får en avgörande roll i EU:s maktspel.

Av Heidi Hakala

– Har Silvio Berlusconi lyckats övertyga er om att han ska göra något åt eurokrisen och Italiens problem?

Frågan ställdes till Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Frankrikes dåvarande president Nicolas Sarkozy 2011. Ledarduon tittade på varandra och underlät sig ett menande leende som åtföljdes av skrattsalvor bland den samlade journalistkåren. Näsknäppen var en tydlig signal om förtroendet för den dåvarande premiärministern.

NÄR ITALIEN OCH den nye premiärministern Matteo Renzi, 39 år, tar över EU-ordförandeskapet från Grekland den 1 juli är tonen en annan. Renzis socialdemokratiska parti, Partito democratico, segrade överlägset i det italienska EU-valet med 40,8 procent av rösterna. Han leder nu det största par-

tiet i Europaparlamentet, om man bortser från de tyska kristdemokraterna, och är en av de få europeiska regeringschefer som kommer till det europeiska rådet med en valvinst i ryggen.

– Det är första gången på väldigt länge som Italien har en så stark, karismatisk, kompetent och orädd ledare – en ledare som vill ha förändring, och det snabbt, sä-

F Många tunga poster

De här posterna ska tillsättas under Italiens ordförandeskap:

EU-kommissionens nya ordförande. Renzi kan få utslagsrösten som stöder eller faller huvudkandidaten, luxemburgaren Jean-Claude Juncker.

»EU:s utrikesminister«, eller Europeiska unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

EU-kommissionen som består av en representant från varje medlemsstat.

Ordförande för europeiska rådet. I rådet sitter medlemsstaternas stats- eller regeringschefer.

ger DN:s mångåriga Romkorrespondent Peter Loewe om Renzi.

Och självförtroende behövs. Italien ska styra EU i en tid när de EU-skeptiska partiernas protester blir alltmer högljudda och det europeiska samförståndet knakar i fogarna. Den proeuropeiska Renzis vision för det halvår långa ordförandeskapet är det motsatta: ett starkare och mer samordnat EU. »Jag ska arbeta för ett Europas Förenta stater«, uttryckte han det själv efter valet – en tillrättavisning till EU-länderna och deras ovilja att samarbeta.

Samarbete efterlyser Italien framför allt när det gäller hanteringen av de ökande flyktingströmmarna till Italien. Det är toppprioritet under ordförandeskapet. I takt med de eskalerande kriserna i norra Afrika och Syrien har nästan lika många flyktingar, närmare 50 000 personer, landstigit i Italien under årets första fem månader som under hela 2013. Italien kräver att EU ska dela på bördan.

Italiens andra huvudmål är att komma åt ungdomsarbetslösheten, som i dag ligger på fyrtio procent, och att luckra upp den åtstramningspolitik som tillämpats i EU sedan finanskrisen. För att få fart på ekonomin vill Renzi också få till stånd en flexiblare tolkning av stabilitetspakten, vilket skulle ge Italien mer tid att betala av sina skulder och få ordning på sitt budgetunderskott. Merkel säger »nein«, François Hollande »oui«. Om de krisande medlemsländerna ska ges ytterligare tid för att nå budgetmålen avgörs i den nya EU-kommissionen, som väljs i höst.

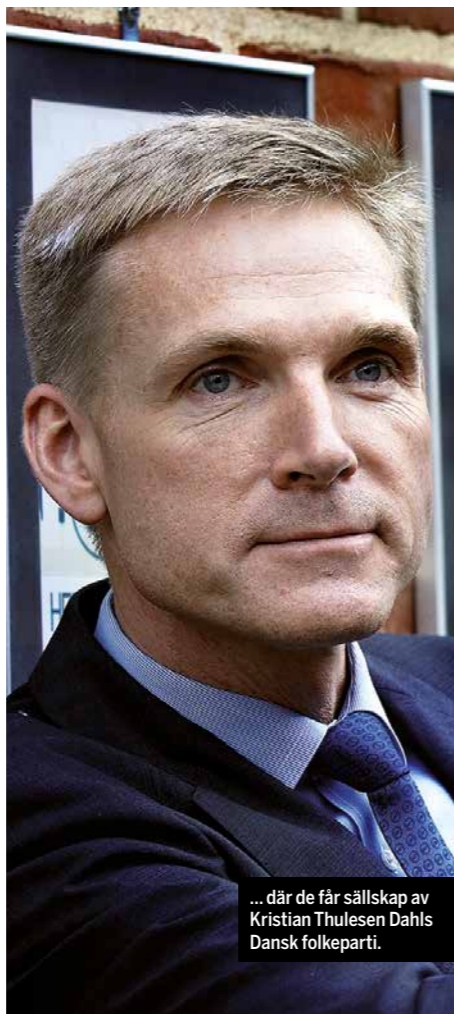
Det är inte bara en ny EU-kommission som ska väljas, utan också det som brukar kallas EU:s utrikesminister samt en ny ordförande för europeiska rådet. Italien tar med andra ord över ordförandeskapet i en tid av politiskt vakuum, vilket rätt utnyttjat kan ge landet stora möjligheter att påverka. När posterna ska tillsättas riktas blickarna i högre grad mot Italien och Renzi, trots att ordförandelandets viktigaste uppgift är att leda ministerrådet.

Det här hände också efter valet 2009, då Sverige var ordförandeland och EU-parlamentet nytt. Reinfeldt fick en avgörande roll i spelet om EU:s toppjobb då han sydde ihop den nuvarande ledarduon Catherine Ashton och Herman Van Rompuy.

Förväntningarna på ordförandeskapet är stora, både nationellt och internationellt. Nu återstår att se hur långt Renzis progressiva politik kan ta Europa, och framför allt hur han hanterar utmaningarna på hemmaplan där arbetslösheten är hög, skulderna stora och korrupTIONEN och maffians verksamhet utbredd. ■

Timo Soinis Sannfinländarna har anslutit sig till konservativa ECR-gruppen ...

... där de får sällskap av Kristian Thulesen Dahls Dansk folkeparti.

Detta skapar problem för Nationella frontens Marine Le Pen.

Efter EU-valet

Här är ditt parlament

Maktförskjutningar och motvilliga allianser.

Det nya EU-parlamentet kan bli en rysare.

Av Heidi Hakala

Den 10 december förra året var en dramatisk dag i glasborgen i Bryssel. Efteråt talade förlorarna om att »mörka krafter« tagit över EU-parlamentet. Vinnarna jublade högljutt och unisont, en reaktion som väckte upprörda känslor hos motståndarna.

EU-parlamentets konservativa hade tillsammans med extremhögern precis röstat ner en resolution om rätten till abort, preventivmedel och sexualundervisning. Om-

röstningen avgjordes med 334 röster mot 327. Det hängde på ynka sju röster.

Mot den bakgrunden kan de nya EU-parlamentariker som tar säte i parlamentet i juli få en avgörande inverkan på EU:s inriktning. 63 av dem tillhör partier som inte tidigare suttit i EU-parlamentet. Också vänster- och högerflanken har vuxit som ett resultat av vårens val.

Valets förlorare är i stället de stora, etablerade partigrupperna. Kristdemokratiskt konservativa EPP, socialdemo-

kratiska S&D och liberala Alde-gruppen backar med sammanlagt 82 mandat. Förskjutningen mot ytterkanterna var trenden både i det svenska EU-valet och i unionen överlag. Nu pågår den sista intensiva jakten på fränder att kroka arm med i parlamentet. Grupperna ska vara klara den 24 juni. Många av de nya parlamentarikerna har redan hittat sitt hem på ytterkanterna.

Därför är pressen på de två största grupperna EPP och S&D nu stor. För att

undvika att EU-kritiker på både höger- och vänsterflanken får alltför stort inflytande måste de samarbeta mer än tidigare. Det blir inte helt lätt.

Tidigare har det funnits alternativ när den dominerande höger- och vänstergruppen har varit oense. EPP har kroat arm till höger i frågor som rör den ekonomiska politiken, den inre marknaden och handeln. S&D har lutat sig åt vänster i frågor som rör klimatmålen, jämställdhet och sociala frågor. Alde-gruppen har haft en vägmästarroll och röstat med EPP i ekonomiska frågor och med S&D i sociala frågor.

PÅ DET HÄR sättet har man vunnit sina viktigaste fighter. Men de här allianserna har inte längre tillräckligt många mandat för att bilda majoritet. Den traditionella EU-politiken med en uppdelning i höger-vänster verkar ha spelat ut sin roll. I stället krävs blocköverskridande allianser. För att få en tryggande majoritet måste de två stora också få med sig Alde och eventuellt den gröna gruppen.

I EU är samstämmigheten inom grupperna inte lika självklar som enigheten inom de svenska riksdagspartierna. Om flera parlamentariker väljer att rösta med sin nationella partidelegation i stället för med sin EU-grupp kan det äventyra majoriteten.

»Tidigare har ECR varit mycket splittrad i till exempel jämställdhetsfrågor, men nu kan de bli mer enat konservativa och därmed få mer makt.«

Malin Björk, vänsterpartiet.

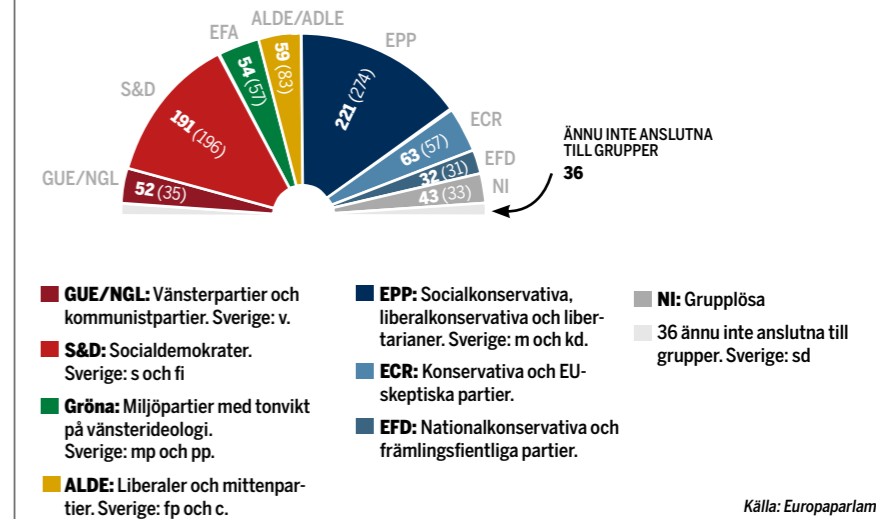
De två stora måste alltså hålla sams, både sinsemellan och internt. Men politiska kompromisser har sitt pris.

– Det finns möjligen en risk i att det leder till mer urvattnade eller svårtolkade lagar samt mindre transparens. Man kanske i högre grad kokar ihop lagförslag i små grupper som man sedan försöker få igenom med bredast möjliga stöd. Den här tendensen finns redan i nuläget och kan komma att förstärkas, säger Göran von Sydow, forskare på Svenska institutet för Europapolitiska studier.

De stora vattendelarna är bland an-

F Svårt att bilda majoritet i nya parlamentet

Parlamentets preliminära platsfördelning

nat det planerade frihandelsavtalet med USA, arbetsmarknadens utveckling och bankernas roll. Också jämställdhet, hälsa och klimat hör till de frågor där marginalerna är små och några röster kan vara avgörande. Och i abortfrågan var de två stora partigrupperna bittra fiender.

I det nya parlamentet är det den konservativa ECR-gruppen som kan få den avgörande maktpositionen. ECR verkar svälla till att bli parlamentets tredje största grupp. Det här efter att bland annat Dansk folkeparti och Sannfinländarna har anslutit sig till gruppen, som domineras av det brittiska konservativa partiet Tories.

FLERA AV PARTIERNÄ med dragning åt främlingsfientlighet och EU-skepsis har alltså vandrat mot mitten, till högerledarna Nigel Farages och Marine Le Pens stora förtret. Le Pen har svårt att få ihop de sju partier som behövs för att bilda en ny, mer högerextrem grupp i parlamentet. Bland annat sverigedemokraterna har bestämt avvisat ett samarbete.

Som del av ECR-gruppen kan högerpopulisterna få mer makt. I ECR har de mer inflytande och trovärdighet än i EFD-gruppen, som präglas av inre oenighet och lågt röstningsdeltagande.

Det här oroar Malin Björk, vänsterpartist, som är Sveriges representant i EU:s vänstergrupp.

– Partier som Sannfinländarna blir mer rumsrena genom det här gruppbytet. Tidigare har ECR varit mycket splittrad i till exempel jämställdhetsfrågor, men nu kan

de bli mer enat konservativa och därmed få mer makt, säger hon.

Hur stor makt gruppen får beror mycket på hur EPP förhåller sig till att samarbeta med ECR om deras profil blir mer EU-skeptisk och populistisk. Tidigare har de två stora sökt stöd från flankerna i frågor där de haft svårt att enas över blockgränserna. Om EPP även i fortsättningen kommer att söka stöd hos ECR beror på hur gruppen utvecklas och om den klarar av att hålla ihop.

Valresultatet 2014 kan resultera i en försiktigare EU-politik. De etablerade partierna har utmanats. Reaktionen kan bli att de försöker anpassa sin linje till valets vinnare och driver en mer restriktiv politik gällande till exempel invandring och frågor om fri rörlighet – frågor som behandlas under den kommande mandatperioden.

Försiktigheten gäller också vilka frågor som tas upp på EU-nivå. Den nya maktbalansen kan betyda att arbetet för till exempel jämställdhetsfrågor bromsas upp. Om ett parti inser att det blir svårt att få igenom ett initiativ så kanske partiet inte alls tar upp frågan på agendan.

Så här säger Nils Torvalds, finländsk parlamentariker i liberala Alde-gruppen:

– Mänskliga rättigheter är EU:s kärnkompetens, men medlemsländernas tolkningar i de här frågorna är så olika att det är farligt att ta upp dem på EU-nivå. Ifall vi skulle rösta om rätten till abort i dag så skulle vi kanske förlora. Därför måste alla de partier som har alla indianer i kanoten nu se till EU:s bästa och klara av att samarbeta. ■